

1.sz. melléklet: Az áttekintett dokumentumok listája

Anyag	Készítette	Év
KMR fejlesztési stratégia és operatív program	Terra Hitesy, Bartucz és Hollai	2001
Budapest városfejlesztési koncepciója		2001
Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanácsa területfejlesztési koncepciója	Régió 8 Szakértői Munkaközösség	1999
Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanácsa stratégiai programja	Régió 8 Szakértői Munkaközösség	1999
Pest megyei anyagok		
Pest megyei Területfejlesztési Koncepció	Quo Vadis	1997
Pest Megyei Területfejlesztési Stratégiai Program	Quo Vadis	1999
Pest Megyei Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Stratégiai Program (SAPARD)	GATE	1999
Pest Megyei Környezet-védelmi Program	ERM Hungária Kft.	2001
Pest megye belvízzel veszélyeztetett területeinek feltérképezése, program a lehetséges megoldásokra	Envincent	2001
Környezetgazdasági és természetvédelmi mintarégió kialakítása és működésének lehetőségei Pest megyében	IMSYS Kft.	2001
Pest Megyei Kommunikációs Hálózat tanulmányterve		2001
Regionális beszállítói program speciálisan magyar élelmiszeripari terméket előállító agrárvállalkozások számára	KÁTKI	2001
Pest Megye Hulladékgazdálkodási Terve 2000-2010	Belconsulting	2001
Pest megye idegenforgalmi koncepciója	Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskola	2000
Pest megye területrendezési terve (előkészítő fázis)	Pestterv	2000.

KMR anyagok		
KMR átfogó fejlesztési célkitűzései (koncepció és program)	Quo Vadis F38 Kft. Városkutatás Kft. BAFT Ügynökség Hahn Consult	2000
A KMR agrárgazdasági helyzetének elemzése	Kopint-Datorg	2000
KMR regionális gazdaságpolitikai program	Kopint-Datorg	2000
A KMR társadalmi – gazdasági helyzete	MTA RKK KÉTI	2000
A szociális szuburbanizáció politikai programja	Városkutatás Kft.	
KMR 2000 pályázati anyagok (CD):		
A régió agrárszektorában működő kis- és középvállalkozások, valamint a fővárosi agrár felvevőpiac számára agrárpiaci stratégiai program	Agropark Vidékfejlesztési Kht.	2000
A közép-magyarországi régió regionális energiaracionalizálási stratégiai programja megújuló energiaforrás-hasznosításokra alapozva	Pylon Építési és Kereskedelmi amerikai–magyar kft.	2000
VI. 3. Dél-budakörnyéki Zöld Öv (green belt) pilot projekt Zöldfolyosó-rendszer (greenway system) kialakítása	Szent István Egyetem	2000
Térségi hulladékgazdálkodási pilot-program	GATE Zöld Klub Egyesület Szent István Egyetem Környezeti Elemek Védelme Tanszék CERES HG Bt.	2001
KMR informatikai (információs társadalom) programja – stratégia és megvalósítás	Comsolvings Kft. Stratégia kutató Intézet Kht. Novotron Informatikai Rt.	2000
Közép-Magyarországi Régió Intézményfejlesztési Programja	T & T CONSULTING Pénzügyi és Üzletviteli Tanácsadó Kft.	2000
A Közép-Magyarországi Régió kézművesipara ökológiai szemléletű fejlesztési programja	Harmadik Évezred Alapítvány	2000
A Közép-magyarországi Régióban működő kis- és középvállalkozások gazdasági teljesítőképességének, versenyképességének növekedését szolgáló intézkedési csomag, illetve EU felzárkózását segítő program	KFI Hitesy és Bartucz HCH Kft.	2000
Migrációs célterületek urbanizálásának programja	Schuchmann Péter Városkutatás Kft. Quo Vadis	2000

Olcsó szálláshely-hálózat program a Közép-Magyarországi Régióban	Budapesti Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány Fiatalok a Vidékért Egyesület Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány SZIE Vidékfejlesztési és Szaktanácsadási Intézet	2000
Regionális tömegközlekedési információs rendszer minőségjavítási programja	Főmterv	2000
Regionális menedzsment tréning programja – II. Részjelentés / Zárójelentés	DHV Magyarország	2000
Vidékfejlesztési módszertani és gyakorlati kézikönyv	Vidékfejlesztési és Szaktanácsadási Intézet Környezetgazdálkodási Intézet Szent István Egyetem Gödöllő A Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	2000
Zöldterület Kompenzációs Program	AGROPARK Kht.	2000
Kistérségi anyagok		
Ipolymente Kistérség Fejlesztési Konceptió és Program	Quo Vadis	1999
Ipolymente: Bogyógyümölcs-termesztési Tájkörzet Stratégiai Programja	Pest Megyei Agrárkamara	2000
Dunakanyar: Kistérségi Területfejlesztési Konceptió és Program	Göncöl Alapítvány	2001
Dunakanyar: SAPARD Stratégiai Program	Göncöl Alapítvány	2000
Dunakeszi-Fót-Gödi: Kistérségi Fejlesztési Konceptió és Program	Quo Vadis	1999
Dunakeszi-Fót-Göd: SAPARD Stratégiai Program	MTA RKK KÉTI	2000
Galgamente és Gödöllő környéke: A Gödöllő Környéki és Galga Menti Kistérség Térségfejlesztési Konceptiója, II. Tanulmányok	GATE Vidékfejlesztési és Szaktanácsadási Központ	1998
Galgamente és Gödöllő környéke: A Gödöllő Környéki és Galga Menti Kistérség Térségfejlesztési Konceptiója, III. Fejlesztési Programok	GATE Vidékfejlesztési és Szaktanácsadási Központ	1998
Felső-Galgamente: SAPARD Stratégiai Program	kistérség	2000
Tápiómente: Területfejlesztési Konceptió	PESTTERV	1999
Tápiómente: Környezetvédelmi Program	PESTTERV	1999
Tápiómente: Gazdaságfejlesztési Konceptió – „Gyors reagálás”	kistérség	1998

Tápiómente: Vízrevitalizációs Program	KszI Kft	2000
Tápiómente: SAPARD Program	Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	2000
Tanulmány Pest megye déli része turisztikai fogadóképességének és kínálatának fejlesztési lehetőségeiről	?	1998
Monor és térsége: Kistérségi Fejlesztési Koncepció és Program	Hazai Térségfejlesztő Kft.	2000
Monor és térsége: Kistérségi Agrárgazdasági Koncepció	Quo Vadis	2000
Monori és dabasi kistérségek környezetvédelmi programja		
Dél-Pest Megyei Kistérség Területfejlesztési Koncepciója	PESTTERV	1998
Dél-Pest Megyei Kistérség Komplex Gazdaságfejlesztési Program	CITY Menedzser Kft.	2000
Dél-Pest Megyei Kistérség Turisztikai Koncepció	Country Tours Bt.	1999
Dél-Pest Megyei Kistérség SAPARD Stratégiai Program	„Füzér” szakértői társulás	2000
Dél-Pest Megyei Kistérség Gyümölcsstermesztési Tájékozott Stratégiai Programja	Pest Megyei Agrárkamara	2000
Dél-Pest Megyei Kistérség egy részére: „Tanyasi perspektívák” Integrált Gazdaság- és Társadalomfejlesztési Program	MTA RKK TKO	2001
Az „ Ország Közepe ” Kistérség Területfejlesztési Koncepciója	PESTTERV	?
Ország Közepe: Közlekedésfejlesztési Program	PESTTERV	2000
Ország Közepe: Idegenforgalom Fejlesztési Koncepció és Stratégiai Program	Pest Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	1999
Ország Közepe: Kistérségi Imázs és Marketing Program	SCET Magyarország Városfejlesztő Rt.	2001
Ország Közepe: Kistérségi Értékmegőrzési és Karaktererősítési Program	Budapesti Regionális Kutatói Kör	2001
Kertváros: Ócsa-Felsőpakony Mikrotérség Területfejlesztési Koncepciója	MTA RKK KÉTI	1997
Kertváros: M0-Délkeleti régió SAPARD Program II.	MTA RKK KÉTI	2000
Csepel-sziget és környéke: Területfejlesztési Koncepció	ÖKO Rt.	2001
Dunavarsány és Térsége SAPARD Program	kistérség	1999
Dél-Budakörnyéki Kistérségi Stratégia Fejlesztési Koncepció	Quo Vadis	1999

Dél-Budakörnyéki Kistérség: Stratégiai Program	Quo Vadis	2000
Dél-Budakörnyéki Kistérség: Integrált agrár- és vidékfejlesztési stratégiai program II.	MTA RKK KÉTI	2000
Zsámbéki-medence: Térségfejlesztési Konceptió	MTA RKK KÉTI	1999
Zsámbéki-medence: Környezetorientált Gazdaságfejlesztési Program	Görömbei József tanácsadó	2000
Zsámbéki-medence: Integrált Agrár- és Vidékfejlesztési Konceptió II. Stratégiai Program	MTA RKK KÉTI	2000
Pilisi-medence: Fejlesztési Konceptió	MTA RKK KÉTI	2000
Pilisi-medence: Integrált Agrár- és Vidékfejlesztési Program I - II.	MTA RKK KÉTI	2000
Dunakanyari és Pilisi: Regionális Területfejlesztési Konceptió	Quo Vadis	2000
Dunakanyari és Pilisi: Szentendrei-sziget Fejlesztési (Tanulmány) Terv	Sziget Ter.fejl. Munkacsoport SBW Consultancy & Research	1999
Dunakanyari és Pilisi: Átmeneti Zóna Fejlesztésének Megalapozása	Quo Vadis	2000
Gyógyinfók		
Pest megye statisztikai évkönyve	Központi Statisztikai Hivatal	2000.
Egészségügyi Statisztikai Évkönyv 1990-1999.	Központi Statisztikai Hivatal	1999.
Életminőség és Egészség	Központi Statisztikai Hivatal	2002.
Helyzetfelmérés a Közép-Magyarországi Régió lakosságának egészségi állapotáról és egészségügyi intézményhálózatáról	EM Csoport Egészségügyi Menedzsmentfejlesztő Kht.	2001.

2.sz. melléklet: Térségi bejárások programja

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
MÁJUS 27.	MÁJUS 28	MÁJUS 29	MÁJUS 30. <u>Zsámbéki-Medence</u> 11:00, Biatorbágy	MÁJUS 31.
JÚNIUS 3. <u>Dél-Budakörnyéki TÖT,</u> 10:00,	JÚNIUS 4.	JÚNIUS 5. Dunakanyari és Pilisi kistérség 09:00, kist. üléssel egybekötve, Budakalász	JÚNIUS 6. <u>Ipolymenti ÖTT</u> 10:00	JÚNIUS 7.
JÚNIUS 10.	JÚNIUS 11. Dunakanyar TÖT 09:00, Vác, pm.hiv, fszt. 8., Phillip Frigyes 14:00-kor találkozás az elnökkel	JÚNIUS 12. <u>Dunakeszi és Környéke</u> 10:00, Dunakeszi, kist. iroda (Vasút u. 11.) <u>Felső-Galgamenti</u> 14:00, Galgagyörk	JÚNIUS 13. <u>Galgamenti és Gödöllő</u> <u>Könyéki Önk. Társ.</u> 10:00, Gödöllő	JÚNIUS 14.

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
JÚNIUS 17. —	JÚNIUS 18. —	JÚNIUS 19. —	JÚNIUS 20. —	JÚNIUS 21. —
JÚNIUS 24. —	JÚNIUS 25. - <u>Kertváros Kist. Tf. Társ.</u> , 10:00, kist. ülés keretében, Alsónémedi - <u>Ország Középe</u> 14:00 <u>Dabas, kistérs. iroda</u>	JÚNIUS 26. Csepel-sziget és Környéke 10:00, Ráckeve, polgárm. hivatal	JÚNIUS 27. <u>Tápiómenti Tf. Társ.</u> 10:00, Nagykáta, pm.hivatal, Tanácskozó terem	JÚNIUS 28. —
JÚLIUS 1. —	JÚLIUS 2. <u>Dél-Pest Megyei kistérség</u> 10:00, Jászkarajenő, pm.hivatal	JÚLIUS 3.	JÚLIUS 4. <u>Pilisi-Medence</u> 10:00, Solymár, polgárm. hivatal, József A. u. 1.	JÚLIUS 5. —

Monor és Térsége még bizonytalan, valószínűleg a július 8-i hétre csúszik!

3.sz. melléklet: Szakmai műhelytalálkozó sorozat – Program

Időpont	Helyszín	Téma
2002. szeptember 24. kedd	2100 Gödöllő, Szabadság tér 7. Házasságkötő Terem	Gazdaságfejlesztés
09:00 – 11:00		• Ipar, szolgáltatás
11:30 – 13:30		• Mezőgazdaság
14:00 – 17:00		Szociális és roma kérdések
2002. szeptember 26. csütörtök	2200 Monor, Kossuth L. út 71/a. Házasságkötő Terem	Gazdaságfejlesztés
09:00 – 11:00		• Ipar, szolgáltatás
11:30 – 13:30		• Mezőgazdaság
14:00 – 17:00		Szociális és roma kérdések
2002. október 1. kedd	1051 Budapest, Városház u. 7. Pest Megye Önkormányzata Díszterem	
09:00 – 14:00		Agglomerációs településfejlesztési kérdések
14:00 – 17:00		Oktatásfejlesztés
2002. október 2. szerda	2300 Ráckeve, Szent István tér 4. II. emelet nagyterem	
09:00 – 14:00		Agglomerációs településfejlesztési kérdések
14:00 – 17:00		Oktatásfejlesztés
2002. október 3. csütörtök	2120 Dunakeszi, Szent István u. 19. Házasságkötő terem	
09:00 – 14:00		Közlekedésfejlesztés
2002. október 8. kedd	2083 Solymár, József A. u. 1. Polgármesteri Hivatal nagy tanácsterme	Gazdaságfejlesztés
09:00 – 11:00		• Ipar, szolgáltatás
11:30 – 13:30		• Mezőgazdaság
14:00 – 17:00		Közműfejlesztés

2002. október 9. szerda	2370 Dabas , Szent István út 58. Kossuth Művelődési Ház nagyterme	
09:00 – 14:00		Közműfejlesztés
2002. október 10. csütörtök	2760 Nagykát a, Dózsa György út 15/a. Tömegszervezetek Háza	Gazdaságfejlesztés
09:00 – 11:00		• Ipar, szolgáltatás
11:30 – 13:30		• Mezőgazdaság
14:00 – 17:00		Közlekedésfejlesztés
2002. október 15. kedd	2600 Vác , Csányi krt. 63. Madách Imre Művelődési Központ	
09:00 – 14:00		Turizmusfejlesztés
14:00 – 17:00		Egészségügy fejlesztés
2002. október 17. csütörtök	2700 Cegléd , Kossuth tér 1. Polgármesteri Hivatal nagyterem	
09:00 – 14:00		Turizmusfejlesztés
14:00 – 17:00		Egészségügy fejlesztés

Work shop sorozat – Kimutatás a meghívottak / résztvevők számáról

Helyszín, időpont	Téma	Meghívottak száma (fő)	Résztvevők száma (fő)
Minden eseményre	Minden témára	177 polgármester	
Minden eseményre	Minden témára	14 kistérségi menedzser	
2002.09.24. Gödöllő	Gazdaságfejlesztés	154	11
2002.09.24. Gödöllő	Szociális kérdések	52	15
2002.09.26. Monor	Gazdaságfejlesztés	261	19
2002.09.26. Monor	Szociális kérdések	52	12
2002.10.01. Budapest	Agglomerációs, telep.fejl.	26	8
2002.10.01. Budapest	Oktatásfejlesztési kérdések	201	28
2002.10.02. Ráckeve	Agglomerációs, telep.fejl.	12	5
2002.10.02. Ráckeve	Oktatásfejlesztési kérdések	161	36
2002.10.03. Dunakeszi	Közlekedésfejlesztés	4	10
2002.10.08. Solymár	Gazdaságfejlesztés	126	4
2002.10.08. Solymár	Közműfejlesztés	51	15
2002.10.09. Dabas	Közműfejlesztés	31	9
2002.10.10. Nagykáta	Gazdaságfejlesztés	124	12
2002.10.10. Nagykáta	Közlekedésfejlesztés	4	2
2002.10.15. Vác	Turizmusfejlesztés	92	25
2002.10.15. Vác	Egészségügy fejlesztés	66	15
2002.10.17. Cegléd	Turizmusfejlesztés	70	11
2002.10.17. Cegléd	Egészségügy fejlesztés	28	6
Összesen (10.17.)		1706 meghívott	243 résztvevő

A műhelytalálkozók meghívóival kiküldött kérdéslisták Gazdaság – vállalkozásfejlesztési műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

Gazdasági helyzetkép

- Pest megye Magyarország legdinamikusabban fejlődő három megyéje közé tartozik.
- A munkanélküliség gyakorlatilag megszűnt, kivéve a perifériákon tapasztalható kis mértékű munkanélküliséget.
- Sok a külföldi befektetés a megyében az országos átlaghoz képest.
- A legdinamikusabban fejlődő területek: összeszerelő ipar, logisztikai központok, kereskedelmi szolgáltatások.
- A külföldi vállalatok kevéssé beágyazottak.
- A megye vállalatainak nagy része az egyszerű betanított munkára épít.
- Alacsony a helyi beszállítók aránya.
- Alacsony a K+F-re építő innovatív vállalkozások aránya.
- Strukturális munkaerő hiány van, a szakképzési kínálat nem mindig felel meg a vállalati szakmai igényeknek.
- A Pest megyei munkaerő nagy része Budapesten dolgozik, a Pest megyei vállalatokhoz a környező megyékből járnak be a munkavállalók.
- A keresetek Budapesthez képest alacsonyak.
- A vállalkozások és önkormányzatok kapcsolata általában laza (a legtöbb önkormányzattól a szakmai műhelytalálkozó előkészítésekor kért adatok közül a kistérségi vállalatok vezetőinek nevét nem tudtuk megkapni).

Kérdések

- Milyen térségi gazdaságfejlesztő intézményre volna szükség véleménye szerint ahhoz, hogy vállalkozása gyorsabban fejlődjön, információhoz és plusz forrásokhoz jusson?
- Hogy tudná segíteni a megye / település az ott működő vállalkozások fejlődését és további cégek megtelepülését?
- Milyen feltételeknek kellene teljesülniük ahhoz, hogy a vállalkozások jobban beágyazódjanak, tartósan a térségben maradással kalkuláljanak? Mit tehet a település és a megye vezetése ennek érdekében?
- Találnak-e a vállalatok helyben beszállítót, ha szükséges? Milyen típusú beszállítóra volna szükség? Mi hiányzik ahhoz, hogy találjanak beszállítót? Mit tudna tenni a települési / megyei önkormányzat ennek érdekében?
- Mi volna a feltétele, hogy az összeszerelés mellett innovatív tevékenység is a régióba kerüljön? Mit várna ehhez a megyétől / településtől?

- Van-e munkaerő gondja és milyen típusú? A gond az alap- és szakoktatással kapcsolatos-e? Mi lehet a megoldás? Mit vár a térségtől a megoldás érdekében?
- Mi volna a feltétele, hogy beszálljon a településfejlesztésbe, javaslatokkal és finanszírozóként a köz- magán közös finanszírozásnak, partnerségnek megfelelően? Mit kell ennek érdekében a térségnek tennie?
- Fejlesztene-e és mi módon a kommunikációt a megyével / településsel? Részt venne-e és milyen rendezvényeken, milyen gyakorisággal vagy az írásos kommunikációt preferálná?
- Jó (és rossz) példák a vállalatok és a térség közötti együttműködésre a jó példák elterjesztése érdekében.
- Ismeri-e az országos, regionális, megyei pályázati lehetőségeket? Mik a tapasztalatai?
- Részt venne-e vállalkozások közötti együttműködésben? Ha igen, akkor milyen formában tudná ezt elképzelni? - beszállítás; - klaszter; - integráció; -szövetkezés; -egyéb;
- Tevékenysége során milyen alapvető nehézségekkel kell megküzdenie? Sorolja fel azokat! Ha tud ezekre megoldást, miben látja annak akadályát?

Foglalkoztatás – szociális ellátások műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

Helyzetkép

- Pest megye az ország igazgatási központját, a fővárost körülölelő, az ország egyik legdinamikusabban fejlődő megyéje, melyben – e helyzetből következően - gyakorlatilag megszűnt a munkanélküliség, munkaerőhiány van.
- A munkanélküliség azonban mégis valós probléma a megyében, elsősorban a fővárostól távoli kistérségekben, valamint speciális társadalmi csoportok, például a romák vonatkozásában.
- A „csak az nem dolgozik, aki nem akar” jelenség azt is takarja, hogy sokan dolgoznak a nem legális munkaerőpiacon (társadalombiztosítás, nyugdíjbiztosítás nélkül). Feketén dolgoznak sokan azok közül, akik a politikai – gazdasági változásokat követően elveszítették munkahelyüket, s teljes egészében és tartósan kikerültek a legális munkaerőpiacról: számukra legális úton csak annyira alacsony jövedelmi szint realizálására volt/van lehetőség, hogy a megélhetésüket „gazdaságosan” a fekete piacon kell biztosítaniuk. (Rájuk, mivel ez a nem regisztrált munkanélküli réteg általában alacsony végzettségű, a jelenlegi adózási feltételek mellett a foglalkoztatóknak csak feketén van szükségük.)
- A nagy - elsősorban betanított munkásokat - foglalkoztató vállalatok általában többműszakos munkára építenek, aminek rugalmatlansága és kényelmetlensége sok esetben kizárja a nőket erről a piacról.

- A Pest megyei munkaerő nagy része rengeteget utazik, ingázik, Budapestre jár, hiszen a megyei munkaerő-piacon realizálható jövedelmek Budapesthez képest alacsonyak.
- A szociális ellátások területén szintén speciális helyzetben van Pest megye, a speciális problémák, speciális feladatok e területen is a központi szerepből, a fővároshoz kötődésből következnek: hajléktalanok, szenvedélybetegek, fiatalok deviancia, idősellátás ...
- A szociális szolgáltatások területén megjelentek a civil szereplők és a magán tőke. A feladatmegosztás,

Kérdések

- Hogyan lehet megoldani a halmozottan hátrányos rétegek visszavezetését a munkaerő-piacra.
- Hogyan lehet elérni, milyen ösztönzőkkel lehet elérni az esélyegyenlőséget a munkaerő-piacon?
- Milyen feltételek mellett lehet megvalósítani a foglalkoztatási szint növekedését, a feketemunka visszaszorítását?
- Hogyan lehet növelni a civil szféra szerepét a foglalkoztatásban és a szociális ellátásban?
- Mennyiben járulhatnak hozzá a fővárosi szociális problémák megoldásában résztvevő Pest megyében található intézmények a megye fejlődéséhez?
- Hogyan járul hozzá a település, térség fejlődéséhez egy szociális ellátó intézmény?
- Milyen a kapcsolat a megyei fenntartású, illetve az önkormányzati fenntartású szociális intézmények között?
- Melyek a magántőke megjelenésének következményei az ellátó rendszerben?
- Létezik-e a köz- és a magán szféra partnersége (PPP)?
- Eljutnak-e az országos, regionális, megyei pályázati lehetőségek az Ön intézményéhez, szervezetéhez? Mik a tapasztalatai?

Agglomerációs, településfejlesztési kérdések műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

Településtani szempontból az élhető település kritériumai jelenleg Magyarországon:

1. Folyamatosan bővülő/korszerűsödő **lakásállomány**.
2. Folyamatosan bővülő **munkahelyek** (főleg a terciér és a kvaterner szektorban).
3. Folyamatosan bővülő és javuló helyi (köz)**szolgáltatások**.

Ha a lakóhelyi, munkahelyi és szolgáltatási expanziót -- mint az egészséges településfejlődés szimptomáit --, statisztikai adatokkal reprezentáljuk és Pest megye településeire összesítjük, a szintézis eredményeként egy portfólió mátrixot kapunk:

Lábadozó települések	Egészséges települések
Beteg települések	Gyengélkedő települések

Ön szerint, az ön települése melyik tétnegyedben szerepel?

A budapesti agglomeráció urbanizációs problémái:

- A kitelepülők (be)fogadása
- A kitelepülők által jelentkező természeti/társadalmi környezetterhelés
- Tájképi változás
- Zöldmezős ipari/logisztikai beruházások környezeti hatásai
- Közlekedési nehézségek (zsúfoltság, szennyezés)
- A közlekedési árnyékhelyzet hátrányai
- A szuburbanizációra eltérően reagáló települések közötti különbségek

Kérdések:

- Milyenek találja a helyi civil szervezetek aktivitását/hatékonyágát a fenti problémák kezelésében?
- Milyenek találja a helyi önkormányzatok aktivitását/hatékonyágát a fenti problémák kezelésében?
- Ön szerint mi lehet a fenti problémák kezelésének/megoldásának módja?
- Milyen kitörési pontokat lát az élhető település elérése felé?

Közlekedésfejlesztési kérdések műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

Közlekedési helyzetkép

- A megye közúthálózata egyrészt az európai közlekedési folyosók Budapesti csomópontjához, másrészt Magyarország sugaras felépítésű közlekedési hálózatának középpontjához biztosít kapcsolatot.
- Az úthálózat sűrűsége és minősége országos összehasonlításban kedvezőnek tekinthető.
- A nemzetközi és az országon belüli tranzitforgalom, a fővárosba irányuló célforgalom is fokozottan terheli a térséget, s okoz forgalom-levezetési, kapacitásbeli, környezetvédelmi problémákat.
- Problematikus a haránt-irányú útvonalak kiépítetlensége, ami fokozza a fővárosba vezető útszakaszok túlterheltségét és gátolja a fővároson kívüli központok kialakulását.
- A megyében a Duna két partja között csak Budapesten keresztül van állandó kapcsolat.
- Jellemző a szilárd burkolat nélküli, belterületi önkormányzati utak magas aránya.
- Az egységes tarifa és az integrált hálózatok hiánya miatt a főváros környéki közforgalmú közlekedésben az egymással konkurens tömegközlekedési szolgáltatók járatai területi átfedésben üzemelnek, melynek következménye egyes rendszerelemek túlterheltsége, mások alacsony kihasználtsága.

Kérdések:

- A közlekedésfejlesztés mely területein tud kezdeményezőként fellépni az önkormányzat, amit azután önállóan vagy projektársulásként képes meg is valósítani? Milyen szerepet játszhat a megye e fejlesztések megvalósításában (pl.: előzetes tervi munkarészek, kisajátítás) támogatása?
- Hol húzható meg az önkormányzat - pénzügyi, szakmai - szerepvállalásának határa a különböző közlekedésfejlesztési projekteknél?
- Milyen az önkormányzat, kistérség érdekérvényesítő ereje az általa képviselt területi fejlesztési szempontok kapcsán az ágazat felé?
- Mi lehet a megyei önkormányzat szerepe az állami nagyberuházások felgyorsítása, térségbe csalogatása terén?

- Hogyan tudná a megye leginkább elősegíteni a közúti túlterheltség csökkentését, a sugaras felépítésű közlekedési hálózat kapacitásának növelésével, településselkerülő szakaszok építésével, vagy a haránt-irányú közlekedési hálózat fejlesztésével? Mely területeken vezethet eredményre az egyik és a másik megoldás?
- Milyen problémák jelentkeznek a belterületi utak korszerűsítésében?
- Bevonhatók-e lakossági és vállalkozói források a fejlesztésekbe? Vannak-e jó példák erre?
- Hol jelent gondot a balesetveszélyes közlekedés, milyen eszközök állnak rendelkezésre a közlekedésbiztonság javítására?
- Hol a helye és mi lehet a feladata a megyei és a helyi önkormányzatnak a közlekedési szövetség tényleges működésében?
- A fejlesztések mely területén, s milyen együttműködés képzelhető el az önkormányzatok és a közforgalmú szolgáltatók (MÁV, Volán) között? (Pl. megállóhelyek, állomások, csomópontok fejlesztése)?

Közműfejlesztési kérdések műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

Helyzetkép

- Az infrastrukturális fejlesztés területén az utóbbi években igen jelentős beruházások történtek.
- Az ipari és mezőgazdasági szennyezések jelentős mértékben visszaestek az elmúlt évtizedben
- Pest megye - néhány település kivételével - a környezeti infrastruktúrát tekintve országos átlag alatt marad
- Gondot okoz, hogy a kiépült gáz- és szennyvízkozművekre alacsony a rákötési arány. Az alulterheltség a szennyvíz esetében nem hatékony rendszereket eredményez, ami a költségek növekedéséhez vezet.
- A szennyvíz, a szennyvíziszap, a hulladék gyűjtése és kezelése, hasznosítása a települések jelentős részén még nincs megnyugtatóan megoldva. A szennyvíztisztítók egy részénél csak mechanikai tisztítás történik.
- Alacsony az alternatív energiaforrások kihasználtsága.

Kérdések

- Mit tartana jó megoldásnak, ha a megyei és régiós pályázati rendszerek céljai egymást kiegészítenék vagy, ha azonos célokat szolgálnának?
- Milyennek látja az önkormányzatok és a közműszolgáltatók kapcsolatát?
- Milyen problémák merülnek fel az üzemeltetésben, fejlesztésben az eltérő tulajdonosi és kezelői jogok kapcsán?
- Hogyan ösztönözheti az önkormányzat a lakosságot a közművekhez való csatlakozásra?
- Tudnak-e a helyi önkormányzatok a közművek díjához kompenzációt nyújtani, elképzelhető-e ebben megyei segítségnyújtás, támogatás?
- Milyen szerepet játszhat a megye a fejlesztések megvalósításában (tervezés, megvalósítás támogatása)?
- Szükségét érzi-e, hogy a megyei önkormányzat az ár- és belvízvédelemi beruházásokhoz hozzájáruljon?

Oktatásfejlesztési kérdések műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

Helyzetkép

- Az oktatásban, főként középfokon a főváros szerepe jelentős. Ezzel a jövőben is számolni kell.
- A lakosság iskolázottsága összességében jó, de jelentősek az eltérések a kistérségek között, és azon belül a települések között. A különbség csillapítását szolgáló helyi erőforrások hiányosak.
- Az agglomeráció lakosságának növekedése egyes településeken az alsó fokú képzésben iskolafejlesztést igényel, az ehhez szükséges források hiányosak.
- A megye déli és keleti térségében a lakosság iskolázottsági szintje a migráció következtében romlik. Az iskolarendszer erre egyrészt nem készült fel, másrészt szükség lenne az iskolarendszer révén is befolyásolni a migrációs folyamatot.
- Az agglomeráció budai oldalán megjelentek olyan alapfokú rétegintézmények, amelyek részben a helyi lakosság különleges igényeit elégítik ki, de a fővárosra is vonzerőt gyakorlanak. Más térségekben egysíkúbb az intézményrendszer.
- Egyes kistérségekben megemelkedett az enyhén értelmi fogyatékosok száma. Ellátásuk komoly terhet ró az iskolafenntartókra.

- A középfokú képzésben a megye intézményei nehezen veszik fel a versenyt a fővárosi iskolákkal. Szükség lenne a kínálatnak és a színvonalnak a helyi lakosság igényeihez való igazítására, a rétegigények fokozottabb kielégítésére.
- A középfokú képzésben, s ezen belül a szakképzésben különösen nem jelenik meg a fejlesztési tervek szintjén a kistérségek egymásrataltsága, illetve a szomszédos megyék térségeivel való együttműködésben rejlő lehetőségek.
- Bár az iskolarendszerű szakképzésben fölös kapacitások vannak, a tanulók érdeklődése nem teljesen igazodik a munkaerőpiac szerkezetéhez. rugalmas,
- A még bizonytalan gazdasági orientációjú térségekben, különösen a megye Dunától keletre eső térségében, rugalmas képzési kínálatra van szükség.

Kérdések

- A tanulók fővárosba áramlása. Mértéke, okai. Lehetőségek a csökkentésre.
- A migráció következtében emelkedő tanulószám fejlesztési gondjait támogassa-e a megye?
- Az alsó fokú képzés helyi igényekhez történő igazításának lehetőségei. Lemaradók és elit. Magánoktatási intézmények letelepítésének lehetőségei.
- Az oktatás színvonalának emelése alsó és középfokon. Oktatók, tárgyi felszereltség.
- Középfokú intézmények megyén túli szerepvállalásának lehetőségei és akadályai.
- Lehetőségek az összehangolt oktatásfejlesztésre. (Együttműködés a települések között.)
- A fejlesztési források elosztásának lehetséges szempontjai.
- A tanártovábbképzés támogatása, az ebben rejlő lehetőségek.
- Érdekek és ellenérdekek a tanulólétszám növekedésében.
- Színvonalas középiskolai centrumok kialakításának feltételei.
- Lehetőségek az iskolarendszeren kívüli képzés feltételeinek javítására. Érdekek, tapasztalatok.
- Lehetőségek az iskolarendszerű és az azon kívüli képzés intenzívebb együttműködésére.
- A felsőfokú és a középfokú képzés együttműködésének lehetőségei, feltételei.

Egészségügy fejlesztési kérdések műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések

1. Milyen prioritásokat állítana fel az egészségfejlesztés terén?
2. Hogyan látja a térség sürgősségi betegellátását, az alapellátás ügyeleti rendszerét?
3. Milyennek látja a háziorvosi rendelők eszközparkját, s milyen irányba fejlesztené tovább azokat?
4. Hogyan látja betegeinek járóbeteg szakorvosi ellátását, s hogyan a térségét?
5. Milyen fejlesztéseket tart szükségesnek a járóbeteg ellátás területén?
6. Hogyan gondolja kapcsolni az Ön/Önök ellátórendszerét a környező ellátó rendszerekhez, mind vertikálisan (alapellátás-szakellátás járóbeteg és kórházi), mind pedig horizontálisan (egyéb szakorvosi ellátó rendszerek, megosztás, kiegészítés, partnerség)
7. Milyen képzéseket tart szükségesnek?
8. Milyen a háziápolás elérhetősége az Ön térségében?
9. Mely szakágakban van legnagyobb igény az otthonápolásban? (pl. fizioterápia, gyógytorna stb.)
10. Milyenek az otthonápolási szolgálatok eszközellátottságai?
11. Részt venne-e egy nappali sebészet kialakítási programban, s ha igen, milyen feltételekkel?
12. Létezik-e fejlesztési ütemterv az Ön intézményében, s ha igen, milyen sarokpontok alapján dolgozták ki?
13. Milyen minőségbiztosítási rendszer működik az Ön intézményében? Ha nincsen, milyen segítséget vár el a megvalósításához?
14. Milyen ellátási szinten és milyen szakterületeken támaszkodik budapesti intézményre? Miért?
15. Mely területeken tartaná meg ezeket a kapcsolatokat, és melyiken szüntetné meg és miért?
16. A megye peremlein levő intézmények, háziorvosi szolgálatok mely, szomszédos megye közeli intézményét veszik igénybe az egészségügyi ellátás során?

Turizmusfejlesztési kérdések műhelytalálkozó Megállapítások – kérdések a megye északi részére

Helyzetfeltárásunk legfőbb megállapításai

- Jelentős napi kirándulóforgalom (főleg hétvégén), és üdülőforgalom (nyár, hétvégék)
- Alacsony tartózkodási idő (alacsonyabb, mint Budapesten); látogatószám minimális hányada marad a térségben éjszakára
- Nemzetközi versenyben helytálló, komplex és színvonalas turisztikai kínálat hiánya
- Egyedi kínálati elemek szűk köre
- A főváros rekreációs területe; jó adottságok az aktív szabadidő eltöltés és a rekreációs szolgáltatások területein (vízi, kerékpáros, lovas, horgász, túrázás), melyek nincsenek kellőképpen kihasználva
- Termál- és gyógyvíz előfordulások és strandok egyedi környezetben, melyek kihasználása elmarad a lehetőségektől
- A Duna nemzetközileg ismert márkanév, amely jó imázssal rendelkezik
- A Duna felületének viszonylagos kihasználatlansága
- Fehér foltok, kihasználatlan területek a térségben, a koncentrált gócpontokról kismértékben terül szét a turistaforgalom
- Erőteljesen a Duna jobb partja felé billent turizmus
- A térség nem kellőképpen használja ki Budapest - mint fő küldőpiac (lakosság, turisták) és az ország elsődleges vonzerejének - közelségéből származó lehetőségeket
- A fővárosból történő kiköltözések fokozódásával, a népesség száma növekszik (szuburbanizáció)
- A térség fővárosból történő megközelíthetősége folyamatosan romlik
- Együttműködések alacsony szintje az önkormányzatok, és a vállalkozások szereplői között
- Pest megye vendégforgalmi adatai, a budapesti adatok megközelítőleg egytizedét teszik ki

A műhelytalálkozón megvitandó legfőbb kérdések

- Hogyan erősíthető tovább a térség rekreációs jellege? A rekreációs lehetőségek mely ágait érdemes fejleszteni?
- Hogyan valósítható meg fenntartható módon a természet-közeli turizmus, és az élményszerzés?
- Milyen szolgáltatásokkal tenné színesebbé a térség vonzerejét a hétvégi, és szezonális üdülőforgalom számára?
- A térség fő turisztikai terméktípusai közül - kultúra, természetjárás, lovaglás, vízi sportok, kerékpározás, egészség, konferencia - melyeket és milyen módon fejlesztené?

- Milyen eszközökkel teríthető szét a főbb gócpontokra érkező turizmus a megye lehető legnagyobb területére?
- Hogyan használná ki a Duna adta lehetőségeket, miket fejlesztene a Dunával kapcsolatosan, hogyan vonná be a Dunát még jobban az idegenforgalom vérkeringésébe?
- Milyen turizmusfejlesztési eszközökkel csökkenthető a Duna bal- és jobb partjai közötti feszültség?
- Hogyan alakítható át az erős napi kereslet, huzamosabb tartózkodással járó keresletté?
- Meglátásai szerint hogyan aknázhatja ki a térség a főváros közelségében rejlő lehetőségeket?
- Miként válhat a jelenleginél nagyobb vonzerővé a térség a Budapesti lakosok, és az ott tartózkodó turisták számára?
- Lehetnek-e a családosok a térség számára az elsődleges keresleti tényező? Miért? Milyen szolgáltatásokkal erősíthető az ő jelenlétük?
- Milyen olyan egyedi vonzerőket létesítene, vagy fejlesztene tovább, melyek kihozzák a Budapesti lakosokat és a turistákat a fővárosból?
- Megítélésük szerint hogyan hatnak a szigetszerűen kialakuló minőségi szolgáltatások, mint pl. a gödi golfpálya (és Pólus Palace Hotel) és a domonyvölgyi Lázár Lovaspark, a térség idegenforgalmára?
- Milyen irányban fejlesztené a szálláshelyeket (területi koncentráció, típus, minőség, mennyiség)?
- Öt év múlva milyennek látná szívesen a megye turizmusát?

Turizmusfejlesztési kérdések műhelytalálkozó

Megállapítások – kérdések a megye déli részére

Helyzetfeltárásunk legfőbb megállapításai

- Jelentős napi kirándulóforgalom (főleg hétvégén), és üdülőforgalom (nyár, hétvégék)
- Alacsony tartózkodási idő (alacsonyabb, mint Budapesten); látogatószám minimális hányada marad a térségben éjszakára
- Nemzetközi versenyben helytálló, komplex és színvonalas turisztikai kínálat hiánya
- Egyedi kínálati elemek szűk köre
- A főváros rekreációs területe; jó adottságok az aktív szabadidő eltöltés és a rekreációs szolgáltatások területein (vízi, kerékpáros, lovas, horgász, túrázás), melyek nincsenek kellőképpen kihasználva
- Termál- és gyógyvíz előfordulások és strandok egyedi környezetben, melyek kihasználása elmarad a lehetőségektől
- A Duna nemzetközileg ismert márkanév, amely jó imázssal rendelkezik
- A Duna felületének viszonylagos kihasználatlansága
- Fehér foltok, kihasználatlan területek a térségben, a koncentrált gócpontokról kismértékben terül szét a turistaforgalom
- A térség nem kellőképpen használja ki Budapest - mint fő küldőpiac (lakosság, turisták) és az ország elsődleges vonzerejének - közelségéből származó lehetőségeket
- A fővárosból történő kiköltözések fokozódásával, a népesség száma növekszik (szuburbanizáció)
- A térség fővárosból történő megközelíthetősége folyamatosan romlik
- Együttműködések alacsony szintje az önkormányzatok, és a vállalkozások szereplői között
- Pest megye vendégforgalmi adatai, a budapesti adatok megközelítőleg egytizedét teszik ki

A műhelytalálkozón megvitandó legfőbb kérdések

- Hogyan erősíthető tovább a térség rekreációs jellege? A rekreációs lehetőségek mely ágait érdemes fejleszteni?
- Hogyan valósítható meg fenntartható módon a természet-közeli turizmus, és az élményszerzés?
- Milyen szolgáltatásokkal tenné színesebbé a térség vonzerejét a hétvégi, és szezonális üdülőforgalom számára?
- A térség fő turisztikai terméktípusai közül - kultúra, lovaglás, vízi sportok, kerékpározás, falusi turizmus, egészségturizmus - melyeket és milyen módon fejlesztené?

- Milyen eszközökkel teríthető szét a főbb gócpontokra érkező turizmus a megye lehető legnagyobb területére?
- Hogyan használná ki a Duna adta lehetőségeket, miket fejlesztené a Dunával kapcsolatosan, hogyan vonná be a Dunát még jobban az idegenforgalom vérkeringésébe?
- Hogyan alakítható át az erős napi kereslet, huzamosabb tartózkodással járó keresletté?
- Meglátásai szerint hogyan aknázhatja ki a térség a főváros közelségében rejlő lehetőségeket?
- Miként válhat a jelenleginél nagyobb vonzerővé a térség a Budapesti lakosok, és az ott tartózkodó turisták számára?
- Lehetnek-e a családosok a térség számára az elsődleges keresleti tényező? Miért? Milyen szolgáltatásokkal erősíthető az ő jelenlétük?
- Milyen olyan egyedi vonzerőket létesítené, vagy fejlesztené tovább, melyek kihozzák a Budapesti lakosokat és a turistákat a fővárosból?
- Pest megye északi félteke jelentősebb idegenforgalommal rendelkezik, mint a déli félteke. Hogyan hozható be a déli térség viszonylagos hátránya?
- Milyen irányban fejlesztené a szálláshelyeket (területi koncentráció, típus, minőség, mennyiség)?
- Öt év múlva milyennek látná szívesen a megye turizmusát?

A work shopok egységes bevezető szakaszának fóliái

4.sz. melléklet: Pest megye kistérségeinek mezőgazdasági fejlesztési lehetőségei

Galgamenti és Gödöllő környéki Önkormányzatok Társulása

A térség mezőgazdaságának fejlesztésére vonatkozóan külön kell választani a versenyszférát a szociális szférától.

A kertészeti kultúrák termesztése kiszorult a nagyüzemi gazdálkodás keretei közül a kistermelés szférájába.

A szántóföldi gazdálkodásra alkalmatlan területek lehatárolása megkezdődött. Gyógy- és fűszernövények termesztése alternatív lehetőség. Kartal térségében jelentős szántóföldi zöldborsótermelés folyik, az értékesítés lehetőségeit javítaná hűtőtároló létesítése. Dány térségében tejfeldolgozó létesítésének igénye merült fel. A kistérség déli területein gazdálkodóknak erős kapcsolatai vannak a térséghez délkeleti irányból csatlakozó alföldi területek felé, mind a beszerzések, mind pedig az értékesítés vonatkozásában.

Dél Pest Megyei Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása

Jórészt szántóföldi művelés folyik a kistérségben, gyakran 100 ha-t is meghaladó táblamérettel. Területe az országos átlagnak megfelelő 18%-os mértékben erdősült, elmarad a megyei átlagtól (23,5%). Az erdők legnagyobb része a mezőgazdasági művelésre nem, vagy csak korlátozottan alkalmas. Öntözési nehézségek miatt a Nagykőrösi Konzervgyárba nem a térségből, hanem a szomszéd megyéből szállítanak zöldborsót, zöldbabot, kukoricát.

A Dél-Pest megyei kistérség számára a vidékfejlesztés a mezőgazdaság és egyúttal a táj és a környezet rehabilitációjának programját jelenti. Kiemelkedően fontos a vízbázis és a talaj védelmét szem előtt tartó, a helyi klímához alkalmazkodó területhasznosítás (erdősítés, mezővédő erdősávok). A szántóföldi növénytermesztés jövője az alacsony AK értékű területeken bizonytalan, ennek a honos fafajtákkal való erdősítése volna alternatívája megfelelő állami támogatás mellett.

Ország Középe Önkormányzati Társulás

A térségre jellemzőek a sajátos kultúrák, mint amilyen a spárga, szamóca, paprika, paradicsom, burgonya, uborka és káposztafélék.

A fejlesztéseket vidékfejlesztés keretei között kell, komplex módon megoldani. A Homokhátság vízpótlásának ügye a kistérségnél nagyobb területen való együttműködést tesz szükségessé. Ugyanakkor az alternatív termelési megoldások feltárása is szükséges. A kertészet területén a vetőmagtermesztés nyújthatna új lehetőséget.

A térség mezőgazdaságát úgy kell fejleszteni, hogy az minél erőteljesebben használja ki a közlekedés-földrajzi helyzetben, a piacközelségben és a termelési hagyományokban rejlő lehetőségeket.

Monor Városkörnyéki Területfejlesztési Társulás

Ezen kistérség jövőbeli fejlődési lehetőségei erősen hasonlítanak az Ország Közepe Önkormányzati Társuláséhoz, vagyis a Dabasi kistérségéhez.

A mezőgazdasági tevékenység várhatóan meghatározó marad a térségben.

Tápiómenti Települési Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása

A '80-as, '90-es években fontos művelési ágak tűntek el vagy szorultak háttérbe, mindez a szántóföldi növénytermesztés egyoldalúan meghatározó szerepéhez vezetett. A szőlő hagyományos kultúrát jelentett, de ma már alig találni nyomát. A szövetkezeti gyümölcsösök elhanyagoltak.

Új alternatív kultúrák terjesztése volna lehetséges részint a szántóföldi növénytermesztés, részint a művelési ágak vonatkozásában ipari növények, vetőmagtermesztés, erdősav és ültetvénytelepítés. A kistermelők integrálását végző, feldolgozó és értékesítő vállalkozások megtelepítésének támogatása lenne szükséges. Tárolókapacitások bővítése szükséges. Az állatállomány bővítése, a genetikai állomány megújítása szükséges. A termelési eszközök és infrastruktúra fejlesztése elengedhetetlen feladat.

Csepel-sziget és Környéke Önkormányzati Társulás

A terület döntő többsége kukorica termőtípusba tartozik a vizenyős, szikes területek kivételével. Emellett vannak napraforgó termesztésre alkalmas területek is. Alacsony a térség erdőszültsége, radikálisan lecsökkent az állatlétszám, a szervezetrágyázás elmaradása miatt várható a talajerő leromlása.

A fejlesztésre vonatkozóan feladat a korszerű környezetbarát mezőgazdasági módszerek, eljárások alkalmazását bemutató mintafarmok létrehozása, valamint az Agráripari Logisztikai Központ beindítása a térség mezőgazdasági és élelmiszeripari tevékenységet folytató társas és egyéni vállalkozásainak részvételével. A kedvezőtlen talajadottságú területek félig domesztikált vadak tenyésztésére, vadaskertek létesítésére ad lehetőséget.

Ipolymenti Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása

A térség mezőgazdaságára jellemző a hagyományos kultúra, bogyós növények, a fáfeldolgozási tradíciók. A közeli felvásárló piac lehetőségeit kellene kihasználni, ehhez azonban még hiányzik a marketing szakértelem, a piaci ismeretek valamint az értékesítési szövetkezetek.

A fejlesztési programokat illetően egyeztetés szükséges a Duna-Ipoly Nemzeti Park területfelhasználási-védelmi programjaival. Az Ipoly-mente kettéosztottságánál fogva folyamatosan terület-felhasználási problémákkal küzd. Az idegenforgalomnak döntő súlya van és lesz is a jövőben, a népi hagyományok, falusi turizmus, kirándulási, vadászati lehetőségek erősítik a települések lehetőségeit.

Vác Városkörnyéki Önkormányzati Területfejlesztési Társulása

A térségnek a főváros közelségét kellene kihasználnia.

Dél Budakörnyéki Területfejlesztési Önkormányzati Társulás

Szentendre környéki Dunakanyari és Pilisi Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása

Kertváros Délkeleti Kistérségi Területfejlesztési Társulás

Mindhárom társulás legfőbb lehetőségeit és ebből adódóan feladatait a turizmus köré lehet csoportosítani, valamint a kulturális és természet adta látnivalók kiaknázása a cél. Az Agglomeráció településeiben a mezőgazdaság jelentősége visszaszorul. A mezőgazdasági művelés alól kivont, belterületté nyilvánított területeken új házhelyek kerülnek kialakításra, ezzel új lakosokat vonzanak a településekre.

Dunakeszi-Fót-Göd Területfejlesztési Önkormányzati Társulás

Kedvező a térség fővárosközeli, Duna menti fekvése, Göd és Dunakeszi esetében ez meghatározó. Fóra vonatkozóan említést érdemel a fővárosi piacok közelségét kihasználó, tradicionálisan erős paradicsomtermelés. Feltehető, hogy Csornád és Fót, mint a két jobban urbanizálódó kistérségi háttértelepülései, azok lakói, illetve az oda koncentrálódó idegenforgalom ellátásában eséllyel vehetnek részt.

5.sz. melléklet Gauder Péter „A Pest megyei fejlesztési stratégia megyei területrendezési terv és a struktúraterv összefüggéseinek, kapcsolódás-rendszerének elemzése” kivonat

A megyei rendezési terv, a struktúraterv és a fejlesztési stratégia

A megyei rendezési terv a „klasszikus” regionális rendezési terv tipikus megjelenési formája. Önmagát valamiképpen a „műszaki szabályozás” alapidokumentumának tekinti. „Genplan”-szerű főlapján összegzi a térségre (mint szigetre?!) vonatkozó fejlesztési-rendezési elemeket, kiindulva a „magasabb-rendű” ágazati (Minisztérium által a „haszonélvezők”, a szereplők bevonása nélkül készített) tervekből, azokat tekintve „kötelező” elemeknek, ahogy a településrendezési tervek területfelhasználási lapjait is követendő mintának tekinti. A fent vázolt „építőkockákból”, puzzle-elemekből igyekszik összeilleszteni a teret valamely – jobbra nem explicit és nem valakinek a legitimációját bíró, többnyire tervezői attitűdből eredő – politika (irányelv) mentén. Hogy ez mennyire lehet sikeres, arra hadd éljek újfent Frankenstein példával: ha végül sikerül is – rövid időre – valamit ily módon összefércelni, akkor is mi lesz a tér lelkével, szellemével, azaz a ragasztóerővel, amittől a tér több mint a részek összessége? Korlátozott gondolkodási térben, komolyan vett ágazati részlogikák mentén nem jöhet létre tartós, hosszútávú folyamatoknak megfelelő menedzselési sorvezető, legfeljebb egy TERV, egy pillanatfelvétel arról, hogy itt és most ezek voltak a legitimációval rendelkező szereplők elvárásainak megfelelő és a „diktált” részekből kis alkukkal létrehozható térre vonatkozó gondolatok. Az eredmény pusztán addicionális, a sokszorozást nem biztosító, amely feltehetően a menedzselés során újra elemeire hullana. Nincs meg a ragasztóerő, a belső kohézió, a térbeli gondolat, ami a részeket egészszé szervezi, szervezheti. Ez a tervlap, Genplan-pillanatfelvétel azonban – a nagy munkaráfördítés mellett – igazi hatékonysággal, szervező erővel, beavatkozási pontok meghatározásával stb. nem rendelkezik. Bonyolult is, tényleges szabályozási elemei alig áttekinthetőek a szereplők, a megvalósítás résztvevői, sőt a teret menedzselők, szervezők, a beavatkozók számára is, éppen ezért még a deklarált koordinatív funkcióját sem képes betölteni. Ráadásul ennek a tervnek az ágazatok számára, vagy akár az önkormányzatok településfejlesztése számára semmiféle kötelező érvénye sincs!

Ellentmondásai csak azért nem kerülnek felszínre, mert egyrészt az adatszolgáltatók közül ez senkinek nem érdeke, hiszen ha a terv valóban szabályozna, esetleg – amit eddig alacsonyabb szinten elhatároztak – megváltoztatásra szorulna (horribile dictu!).

A terv egy „jövőkép” rögzít túlzottan nagy részletességgel, aminek következtében a használat során egyre inkább eltávolodik az élet realitásától, egyre kevésbé lesz képes szabályozni. Újra kell készíteni, miközben „élete”, hatóideje alatt az irányítást azokon a szinteken végzik el, ahonnan „bediktálták” az összeillesztett elemeket. Ha valakinek ezek után a „gyakorlat értelme, célja” nem teljesen világos, talán nem fogja teljesen egyedül érezni magát. Különösen, ha azt is meggondoljuk, hogy a tér nagy részére elkészült egy rendezési terv, amit ugyan Agglomerációs Rendezési Tervnek hívnak, de aminek az értékválasztását, irányelveit, politikáját az FVM, illetve annak munkatársai határozták meg és erejét egy parlamenti legitimációval igyekeztek volna megteremteni, átnyúlva a megye, a régió és Budapest feje felett. Úgy gondolom, hogy mindez együtt mutatja azokat az akut betegségjegyeket, amelyet a mai regionális (területi) rendezési terv és tervezés, politikakészítés felmutathat.

Struktúraterv és programozás

A struktúraterv, amit a területi (tér-) tervezés új eszközeként bevezetni javasolunk és ezért kísérletképpen Pest megyében (és immár a régióban is) honosítani igyekszünk a megye támogatásával, mindenképp jól szabályozott helyet tölt be a tervezési hierarchiában. Ez a terv nem közvetlenül megvalósítható elemeket tartalmaz, hanem térbeli előírásokat, kööttségeket az „alacsonyabb rendű”, a tervhierarchiában erre épülő, következő tervek számára, így a rendezési terv számára, az ágazati infrastruktúra tervek számára, pl. a magisztrális infrastruktúra vonalainak fő elemeitől kezdve a területfelhasználási korlátozásokon keresztül a tájvédelemig vagy urbanizációs csomópontokig. Tényleges operatív elemekké ezek a kikötések irányelvek az ágazati, települési, stb. terveken (részben rendezési, részben már programterveken) keresztül válnak.

A struktúraterv kevés, ám konkrét elemet tartalmaz, tehát a tervezésben, döntés-előkészítésben résztvevők, a döntések laikus szereplői, a lakosok és döntéshozók számára is érthető, áttekinthető az általa képviselt logikai struktúra. Alkalmas következésképpen arra, hogy a laikus testületek érdemi vita során tényleges áttekintést kapjanak a döntés lehetőségeiről, és expliciten megfogalmazhassák azt a politikát, értékválasztást, amire a terv épül. Lehetőséget kínál eltérő célok mentén történő fejlesztési elképzelések térbeni összehasonlítására, a változatok nyílt elemzésére és ezzel a választás tudatossá tételére, társadalmasítására.

A terv „egyszerűsége” csak látszólagos, mivel elemei éppen hogy tartalmazzák azokat az érdemi problémamegoldáshoz szükséges információkat, amelyek kialakításához a megfelelő lényeglátáson túl az alapinformációk tömegére van szükség. Mégis éppen a folyamatos információ-integráció teremti meg azt a lehetőséget, hogy átláthatóvá váljanak az összefüggések, és ne hulljon apró jelenség-elemek kavalkádjára szét a tér, és ezzel a döntés. A döntő elemeket, a döntő javaslatokat és azok összefüggéseit a struktúraterv átfogóan elemzi a „forgatókönyv” módszer segítségével. Ehhez széleskörű, ám célzott vizsgálódásra van szükség: fel kell tárni a keresleti és kínálati elemeket; a célok, érdekek megismerésén kezdve a problémák, adottságok feltárásán keresztül el kell jutni az összefüggések feltárásiig, a diagnózisig, illetve ezen keresztül a megoldásra, terápiára lehetséges alternatívákig, megoldási változatokig, forgatókönyvekig. Meg kell mutatni ezeknek a forgatókönyveknek az előnyeit és hátrányait annak érdekében, hogy a döntéshozókat orientáljuk.

Ezeknek az alternatíváknak, forgatókönyvek a széleskörű egyeztetését biztosítani kell, meg kell teremteni a szakmai és lakossági legitimációt a végső jövőképváltozat kidolgozásához.

Mindenesetre itt meg kell jegyeznünk, hogy ez az egyeztetés alapvetően nem a konkrét megoldásokra irányul (arra a programozás szolgál), hanem a legfontosabbnak tartott értékek földerítésére, irányelvek meghatározására, explicitté tételére és általában leginkább a célkonfliktusok feloldására. A struktúraterv ezáltal (ha az autoritással rendelkező szinteken is jóváhagyásra kerül) fix tájékozási pontot teremt minden további tervezési szint, tevékenység számára. Ezáltal koordináló szerepet tölt be, biztosítja az összhangot a tervek között mind vertikálisan, mind horizontálisan. Viszonylagos stabilitást teremt, hiszen a struktúraelemeket rögzíti és az ágazatok számára is integrált módon határozza meg a továbbtervezés céljait, miközben nyílt és rugalmas marad, mert a terv elmélyítése során a valóság változó igényeit képes követni, befogadó tervként „felszívni”, ugyanakkor a piac rövidtávú gondolkodását befolyásolni, és az ehhez szükséges közhatalmi fejlesztési akciókat, programokat definiálni.